

ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА СРЕЩУ ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ
(№ 354-01-22 от 14.04.2003 г.)

Вписан в регистъра на XXXIX НС на 14.04.2003 г.

ПРОЕКТ
ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА СРЕЩУ ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда правоотношенията, възникващи при домашно насилие, мерките за закрила срещу домашното насилие и реда за тяхното налагане.

(2) Отговорността по този закон не изключва наказателната и гражданската отговорност на извършителя.

Чл. 2. (1) Домашно насилие е всеки акт на физическо, психологическо или сексуално насилие, включително принуждаването към сексуални отношения, принудителното ограничаване на личната свобода и на личния живот, извършено спрямо лица, които се намират или са били в семейна или родствена връзка, интимни отношения или обитаващи на това или на друго основание едно жилище.

(2) Опитът и заплахата за извършване на акт по ал. 1 се счита за домашно насилие.

Чл. 3. Защита по този закон може да търси всяко лице, пострадало от домашно насилие, извършено от:

1. съпруг или бивш съпруг;
2. лице, с което се намира или е било във фактическо съпружеско съжителство;
3. лице, с което е обвързано или е било обвързано от трайна интимна връзка;
4. лице, с което има общо дете;
5. възходящ, в това число нерожден родител
6. низходящ, в това число осиновено, доведено или заварено дете;
7. роднина по съребрена линия до втора степен;
8. роднина по сватовство по чл. 48, ал. 2 от Семейния кодекс до втора степен;
9. приемен родител.

Чл. 4. (1) В случай на домашно насилие, пострадалото лице има право да се обърне към съда за защита.

(2) Когато е необходимо оказване на неотложна помощ пострадалото от домашно насилие лице може да се обърне към полицейските органи за вземане на необходимите мерки съгласно чл. 76 от Закона за Министерството на вътрешните работи.

(3) При поискване от лице, пострадало от домашно насилие, всеки личен или друг лекар с призната специалност е длъжен да издаде документ, в който писмено да удостовери констатираните от него увреждания.

Чл. 5. (1) Защита срещу домашното насилие по този закон се осъществява чрез:

1. задължаване на извършителя да се въздържа от извършване на домашно насилие;
2. отстраняване на извършителя от съвместно обитаваното жилище за срок, определен в заповедта на съда;
3. забрана за приближаване на извършителя на насилието до жилището, местоработата и местата за социални контакти и отдиш на пострадалото лице, при условия и срок, определени в заповедта;
4. временно определяне местоживеенето на детето при пострадалия родител или при родителя, който не е извършил насилието, при условия и срок, предвидени в заповедта на съда, ако това не противоречи на интересите на детето;
5. насочване към програми за възстановяване на пострадалите от домашно насилие лица;
6. задължаване на извършителя на насилието да посещава специализирани програми.

(2) Във всички случаи съдът налага на извършителя глоба в размер от 200 до 1000 лева.

Чл. 6. (1) Държавата създава условия за изпълнението на програми за превенция на домашното насилие и програми, осигуряващи помощ на пострадалите от домашно насилие

лица.

(2) Органите на изпълнителната власт извършват подбор и обучение на лицата, натоварени със закрилата по този закон.

(3) Органите на изпълнителната власт и регистрираните по реда на чл. 18, ал. 2 и 3 от Закона за социалното подпомагане юридически и физически лица работят съвместно за защита на лицата, пострадали от домашно насилие.

(4) Лицата по ал. 3 разработват, организират изпълнението, съответно изпълняват програмите по чл. 5, ал. 1.1, т. 5 и 6 и ал. 2

Глава втора

НАЛАГАНЕ НА МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА СРЕЩУ ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 7. (1) Компетентен да наложи мярка за защита е районният съд по настоящия адрес или по местоработата на пострадалото лице или в района, на чиято територия се иска изпълнението на заповедта.

(2) Съдът, пред който има висящо дело между пострадалото лице и извършителя или по отношение на някой от тях на основание, посочено в Семейния кодекс или в Закона за закрила на детето е компетентен да наложи мярка за защита при всяко положение на делото.

Чл. 8. Производството по издаване на заповедта може да се образува по:

1. молба на пострадалото лице
2. искане на изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане
3. молба на лице, което е в родствена връзка по права линия без ограничения и по съребрена линия до втора степен с пострадалото лице - в случаите на нужда от неотложна защита.

Чл. 9. (1) Молбата е писмена, по образец, утвърден от министъра на правосъдието и съдържа задължително:

1. имената, адреса и ЕГН на молителя. В случай, че пострадалото лице не може или не желае да разкрива адреса си, то може да посочи съдебен адрес;
2. имената и настоящия адрес на извършителя или друг адрес, на който може да бъде призован, включително телефон и факс;
3. данни за семейната, личната или родствената връзка между пострадалото лице и извършителя;
4. описание на фактите и обстоятелствата, при които е извършено домашното насилие;
5. подпис на молителя.

(2) В искането или молбата по чл. 8, ал. 1, т. 2 и 3 трябва да се съдържат данните, посочени в ал. 1, т. 1 - 4, както и че пострадалото лице е уведомено за искането.

(3) В случаите по ал. 2 съдът служебно конституира като страна пострадалото лице.

(4) Към молбата по чл. 8, чл. 1, т. 1 се прилага и декларация от молителя за извършеното насилие. За неверни данни се носи наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

(5) Съдът по искане на подалия молбата или искането изисква служебно справка за съдимост на извършителя, справка за наложени на извършителя мерки и удостоверение от личния лекар, че извършителят не се води при него на психиатричен отчет.

Чл. 10. (1) Молбата или искането се подават в срок до един месец от последния акт на домашно насилие.

(2) Молбата се завежда в специален регистър и се разпределя в деня на постъпването й.

(3) В случаите на неотложна помощ по чл. 4, ал. 2, молбата се подава чрез най-близкото районно полицейско управление на Министерството на вътрешните работи.

Чл. 11. (1) При подаване на молба по чл. 8, т. 1 и 3 не се внася такси.

(2) При издаване на заповедта съдът възлага държавната такса и разноските по делото на извършителя на домашното насилие.

(3) При отказ за издаване на заповед или при отмяна на заповедта, държавната такса и разноските по делото се заплащат от молителя, а когато производството е образувано по искане на Агенцията за социално подпомагане разноските се заплащат от пострадалото лице.

Чл. 12. Доколкото друго не е предвидено в този закон, се прилагат съответно разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс.

РАЗДЕЛ II

ИЗДАВАНЕ НА ЗАПОВЕД ЗА ЗАЩИТА

Чл. 13. (1) Съдът насрочва делото за разглеждане в открито заседание в срок до 15 дни след изтичане на срока за отговор, като в призовката посочва и втора дата за открито съдебно заседание.

(2) Съдът незабавно връчва на извършителя призовката заедно с препис от молбата или искането с приложенията. Извършителят може да отговори писмено и да посочи и представи всички доказателства в срок от 5 (пет) дни от получаването на призовката.

(3) В призовката се вписва и задължението по чл. 41, ал. 6, изр. второ от Гражданския процесуален кодекс, както и че подлежи на незабавно връчване.

(4) Съдът уведомява Изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане за заседанието, в случай че производството е образувано по негово искане.

(5) При необходимост призовката се връчва със съдействието на органите на полицията и/или кмета.

Чл. 14. (1) В производството за издаване на заповед за защита са допустими всички доказателствени средства по Гражданския процесуален кодекс.

(2) Доказателствени средства в производството по ал. 1 могат да бъдат:

1. протоколите, служебните бележки, докладите и други актове, издадени от социални работници към дирекциите "Социално подпомагане", личните лекари и лекарите с призната специалност, както и от психолози, консултирали пострадалото лице;

2. документите, издадени от юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по реда на Закона за социално подпомагане, както и свидетелски показания на лица, работещи в тях;

3. декларацията по чл. 9, ал. 4;

(3) Когато няма други доказателства съдът издава заповед за защита само на основание приложената декларация по чл. 9, ал. 4

Чл. 15. (1) Когато от данните в молбата или искането е видно, че органите на Министерството на вътрешните работи и другите държавни органи разполагат с писмени доказателства за извършено домашно насилие, те издават незабавно заверени преписи от тях при поискване от страна на пострадалото лице, на негов представител или пълномощник, или по искане на съда.

(2) За неиздаване на документ или препис от документ по ал. 1 лицето, което е трябвало да го издаде се наказва с глоба в размер от 100 лева, която се налага от съда по реда на Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 16. (1) Съдът издава заповед за защита със срок на действие до една година или отхвърля молбата или искането.

(2) Заповедта за защита има административен характер и не засяга други правоотношения между пострадалия и извършителя, извън породените от акта на насилие.

Чл. 17. (1) В заповедта за защита съдът постановява една или повече мерки за закрила, предвидени в чл. 5, ал. 1.

(2) В заповедта за защита съдът се произнася за размера на глобата по чл. 5, ал. 2 и по чл. 15, ал. 2. както и за държавните такси и разноските.

(3) Заповедта трябва да съдържа изрично предупреждение за последиците от неизпълнението ѝ по чл. 22, ал. 2 и чл. 23, ал. 1.

(4) Препис от заповедта се издава служебно на пострадалия

Чл. 18. (1) Заповедта може да се обжалва в 7-дневен срок от връчването. Жалбата се подава чрез районния съд с препис за другата страна. Към жалбата може да се приложат и нови доказателства.

(2) Обжалването не спира изпълнението на заповедта.

(3) Районният съд изпраща препис от жалбата на другата страна, която в 3-дневен срок от получаването му може да даде възражение по нея, както и да представи нови доказателства.

След изтичане на този срок жалбата, заедно с възраженията, ако са подадени такива, се изпраща на окръжния съд.

(4) Окръжният съд разглежда жалбата в 14-дневен срок в открито заседание с призоваване на страните по реда на чл. 13 и се произнася с определение, с което оставя в сила, отменя или изменя обжалваната заповед. Когато изменя заповедта, окръжният съд издава нова заповед за защита, която се връчва и изпълнява по реда, предвиден от този закон.

(5) Определението на Окръжния съд е окончателно.

Чл. 19. (1) Когато молбата или искането съдържат данни за пряка и непосредствена последваща опасност за живота или здравето на пострадалото лице, районният съд в закрито заседание без призоваване на страните издава заповед за неотложна защита в срок до 24 часа от получаването на молбата или искането.

(2) Копие от заповедта по ал. 1 се връчва на страните и се изпраща служебно до районното полицейско управление.

(3) Когато от данните по случая е видно, че е необходимо да се предприемат мерки по

Закона за закрила на детето, съдът уведомява Изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

(4) Съдът насрочва дело за разглеждане в открито заседание до 15 дни след изтичане на срока за отговор, като в призовката посочва и втора дата за открито съдебно заседание.

Съдът връчва незабавно на извършителя призовката заедно с преписите от заповедта за неотложна защита и от молбата или искането с приложенията. Извършителят може да отговори писмено и да посочи и представи всички доказателства в срок от 5 дни от получаване на призовката.

(6) При необходимост призовката с документите се връчва със съдействието на органите на полицията и/или кмета.

Чл. 20. Заповедта за неотложна защита има действие до издаването на заповедта за защита или на отказа на съда.

РАЗДЕЛ III

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАПОВЕДТА ЗА ЗАЩИТА

Чл. 21. Заповедта за защита подлежи на незабавно изпълнение.

Чл. 22. (1) Органите на полицията следят за доброволното изпълнение на заповедта, когато с тях е наложена мярка по чл. 5, ал. 1, т. 1 - 3 до изтичането на срока.

(2) При неизпълнение на заповедта на съда, органът на полицията, констатира нарушението:

1. задържа нарушителя и сигнализира незабавно прокуратурата;

2. уведомява съда, издал заповедта за налагане на глоба по чл. 23, ал. 1 на извършителя.

Чл. 23. (1) При неизпълнение на заповедта за защита, съдът издал заповедта може да наложи на извършителя глоба в размер от 500 до 2000 лв.

(2) За наложените глоби и присъдените държавни такси и разноски, съдът издава служебно изпълнителен лист.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Министърът на труда и социалната политика, министърът на здравеопазването, министърът на образованието и науката, министърът на финансите в срок до шест месеца от влизането на закона в сила да разработят Програма за превенция и защита от домашно насилие.

§ 2. Държавата съдейства на общините и юридическите лица с нестопанска цел за създаване и подкрепа на служби и центрове за изпълнение на мерките по чл. 5, ал. 1, т. 5 и 6.

§ 3. Лицата, регистрирани по реда на чл. 18, ал. 2 и 3 от Закона за социалното подпомагане, които предлагат услуги и програми за възстановяване на пострадалите от домашно насилие или специализирани програми за извършителите на насилието, са длъжни да предоставят на съда списък на услугите и програмите.

§ 4. В чл. 63, ал. 3 от Закона за Министерството на вътрешните работи (обн. ДВ. бр. 122 от 1997 г.; Решение на Конституционния съд на РБ от 1998 г. - бр. 29 от 1998 г.; Изм., бр. 70 от 1998 г., изм. и доп., бр. 73 и 153 от 1998 г., изм., бр. 30 и 110 от 1999 г., бр. 1 от 2000 г., изм. и доп. бр. 29 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., изм. бр. 45 от 2002 г., доп., бр. 119 от 2002 г., изм. и доп., бр. 17 от 2003 г. и изм. бр. 26 от 2003 г.) се добавя изр. трето "В случаите на домашно насилие копие от протокола за предупреждение се предоставя на пострадалото лице при поискване.

Мотиви към проекта.

Източник: Народното събрание

Вносител/и:

Група народни представители

Марина Дикова